

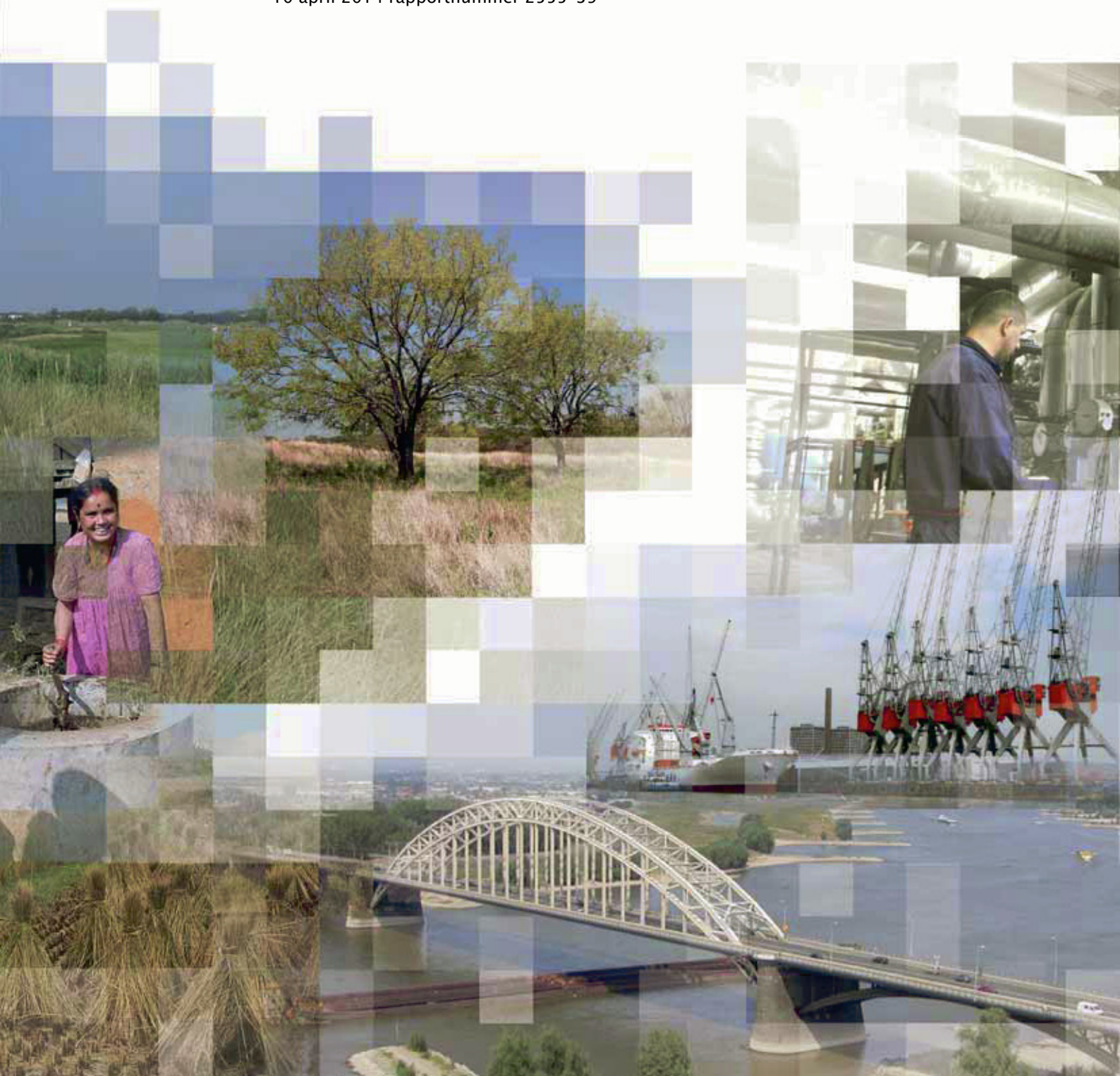

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan herinrichting Schoonebeekerdiep, gemeente Emmen

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

10 april 2014 rapportnummer 2555-39

1. Oordeel over het MER

Het Waterschap Velt en Vecht heeft het voornemen het huidige Schoonebeekerdiep tussen km. 5,5 en km 20,8 opnieuw in te richten, waardoor wateroverlast wordt beperkt en de waterkwaliteit en het ecologisch potentieel wordt verbeterd. De herinrichting biedt de mogelijkheid om 800.000 m³ water te bergen in het beekdal van het Schoonebeekerdiep. Voor de herinrichting wordt een bestemmingsplan opgesteld. Hiervoor wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. De Gemeente Emmen is bevoegd gezag in deze procedure.

De Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.)¹ is van oordeel dat in het milieueffectrapport (MER) nog niet alle essentiële informatie aanwezig is om het milieubelang voldoende te kunnen laten meewegen in de besluitvorming over het bestemmingsplan.

Inzicht ontbreekt in:

- de mate waarin het plan bijdraagt aan de eisen gesteld door de Kaderrichtlijn Water;
- de mogelijke gevolgen van het voornemen voor de stikstofdepositie op het Bargerveen;
- hoe de effecten van de planactiviteiten in Duitsland zijn meegenomen in de voor Nederland beschreven effecten.

Het MER geeft een goede onderbouwing van de probleem- en doelstellingen van het voornemen. Alternatieven die eerder zijn onderzocht en zijn afgefallen, alsmede de (milieu-) overwegingen die daarbij een rol hebben gespeeld, zijn op heldere wijze beschreven.

In het MER is aangegeven dat door de (kleine) verlaging van de waterstand in het Schoonebeekerdiep significant negatieve gevolgen voor het Bargerveen niet kunnen worden uitgesloten (2 cm waterstandverlaging in worst-case). Voldoende aannemelijk is dat het voornemen niet leidt tot significante effecten via verticale wegzijging van grondwater uit het Bargerveen ingeval van realisatie van (hydrologische) bufferzones rond het Bargerveen of het (tijdelijk) handhaven van het huidige waterpeil tussen stuw 4 en stuw 5.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht. In hoofdstuk 3 worden aanbevelingen gedaan voor het vervolgtraject.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Mogelijkheden verbetering waterkwaliteit en ecologisch potentieel

In het MER is aangegeven dat het primaire doel voor de herinrichting van het Schoonebeekerdiep het verruimen van de bergingsmogelijkheden van de beek is. Ook moet de herinrichting

---

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

volgens het MER voldoen aan de Kaderrichtlijn Water (KRW), te weten het verbeteren van de waterkwaliteit en het ecologisch potentieel. Het MER maakt niet aannemelijk dat de herinrichting zal bijdragen tot een verbetering van de waterkwaliteit. Nadere mondelinge informatie van het Waterschap Vechtstromen maakt duidelijk dat voor wat betreft de KRW het alleen gaat over het verbeteren van het ecologisch potentieel in het Schoonebeekerdiep en niet om de waterkwaliteit. Het blijkt dat voor het Schoonebeekerdiep de verbetering van het ecologische potentieel in het kader van de KRW is gedefinieerd als een toename van natuurvriendelijke oevers en het verbeteren van de vispasseerbaarheid.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER duidelijk aan te geven welke KRW doelstellingen er voor het Schoonebeekerdiep gelden, het beoordelingskader daarop aan te passen en te onderbouwen of en in welke mate door de herinrichting deze doelstellingen worden gerealiseerd.

2.2 Gevolgen voor de stikstofdepositie op het Bargerveen

In het MER is niet aangegeven of, en zo ja in welke mate, als gevolg van NO_x-emissies van graafmachines en vrachtwagens, een toename van stikstofdepositie op het Bargerveen is te verwachten. Daarnaast wordt met het voornemen 130 ha landbouwgrond uit gebruik genomen. Onduidelijk is of dit leidt tot verandering van de stikstofemissie van de resterende landbouwgronden. Het MER en de Passende Beoordeling maken niet duidelijk wat de gevolgen van bovengenoemde veranderingen zijn voor de stikstofdepositie op het Bargerveen. De Commissie acht dit relevant omdat, nu en bij autonome ontwikkeling, sprake is van een al overbelaste stikstofsituatie in het Bargerveen. Ook bij een eventuele tijdelijke toename van stikstofdepositie zijn dan significante gevolgen niet op voorhand uit te sluiten.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER en de Passende beoordeling de te verwachten gevolgen van het voornemen voor de stikstofdepositie op het Bargerveen aan te geven in relatie tot de kritische depositiewaarden van habitattypen en de depositiegevoeligheid van leefgebieden van soorten.² Onderzoek in hoeverre, al dan niet in cumulatie, aantasting van natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied kan optreden.³

2.3 Gevolgen van activiteiten in Duitsland

Voor uitwerking van de doelen 'vergroting waterberging' en 'verbetering waterkwaliteit en ecologisch potentieel' zijn zowel aan Nederlandse als aan Duitse zijde van het Schoonebeekerdiep plannen in procedure. De milieueffecten in Duitsland zijn beschreven in een Umweltverträglichkeitsstudie. In het Nederlandse MER is niet aangegeven welke planactiviteiten in Duitsland plaatsvinden en hoe de effecten daarvan zijn verdisconteerd in de beschrijving van de effecten in Nederland.

---

² Beschouw daarbij ook de gevolgen van het voornemen in Duitsland.

³ Doorloop de ADC-toets indien niet aannemelijk gemaakt kan worden dat met mitigerende maatregelen een toename van stikstofdepositie, en daarmee aantasting van natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, voorkomen kan worden.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER inzicht te bieden in de planactiviteiten in Duitsland. Geef aan hoe de effecten daarvan zijn meegenomen in de voor Nederland beschreven effecten.

3. Aanbevelingen voor het vervolgproces

De opmerkingen in het verdere advies hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen. De Commissie hoopt met onderstaande aanbevelingen een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

3.1 Landschappelijke kwaliteit

In het MER is aangegeven dat, door meer variatie en ook hogere beplanting in en rond het winterbed, de openheid van het beekdal plaatselijk zal afnemen. Vooral tussen Schoonebeek en Nieuw Schoonebeek en het gebied ten oosten van Nieuw Schoonebeek, waar het open karakter van de beekloop het sterkst is, kan dat een negatief effect genereren, zo wordt gesteld. Middels beheer van het winterbed zal de vegetatieontwikkeling zodanig worden gestuurd dat hoger opgaande struwelen niet worden toegelaten op locaties waar dit voor het behoud van de openheid niet gewenst is. In het MER is een ontwerpschets en montagefoto opgenomen voor het tracé Wilmsboo. Melding wordt gemaakt dat op veel andere trajecten het landschappelijk karakter echter veel opener zal zijn. Voor deze trajecten zijn echter geen visualisaties opgenomen. Ook is in het MER geen aandacht besteed aan de eventuele wenselijkheid van opgaande begroeiing langs de beek in relatie tot de bestaande installaties voor oliewinning.

- De Commissie adviseert, ten einde een goed beeld te krijgen van de invloed van de heringerichte beek op het landschap, bij de besluitvorming over het bestemmingsplan ook voor andere trajecten dan het tracé Wilmsboo visualisaties te presenteren waarin aangegeven hoe het beekdal vanuit het bewoningslint zal worden gezien. Betrek daarbij de installaties voor oliewinning.
- De Commissie adviseert niet bij voorbaat uit te gaan van negatieve landschappelijke gevolgen van de heringerichte beek op het beekdal als geheel. Door de beek te gebruiken als ruimtevormend element kan wellicht de kwaliteit van het landschap verbeteren zonder het beleid gericht op open houden van het beekdal geweld aan te doen. Daarbij kan gedacht worden aan onderstrepen van de continuïteit van het beekdal in de lengterichting en het bieden van tegenwicht aan de veranderingen in het dal door akkerbouw en oliewinning met een meer op afstand zichtbare beek.

3.2 Archeologie

In paragraaf 8.4.3. van het MER staat vermeld dat er voor het gehele tracé, behoudens de reeds onderzochte tracés Wilmsboo en Blick-Klaassen, een verkennend archeologisch onderzoek nodig is. De Commissie merkt echter op dat in 2012 door RAAP al een inventariserend

veldonderzoek is uitgevoerd.⁴ De gegevens daarin zijn gebaseerd op boringen en geven een nauwkeurige bepaling van de terreinen met archeologische vondsten. Ook worden aanbevelingen gedaan voor vervolgonderzoek, dat bestaat uit respectievelijk waarderend archeologisch onderzoek door middel van proefsleuven, archeologische begeleiding of veldinspectie.

- De Commissie adviseert bij de vervolgbesluitvorming de resultaten te betrekken van bovengenoemd RAAP-onderzoek uit 2012. Geef aan of voor de locaties die volgens dit onderzoek ontzien moeten worden eenzelfde benadering wordt gekozen als voor het deeltraject Wilmsboo.

3.3 Monitoring ecologische kwaliteit

Naast vergroting van het waterbergend vermogen en verbetering waterkwaliteit heeft het plan vergroting van het ecologisch potentieel als doel. In het MER is beschreven dat de verwachte biodiversiteit van het winterbed na herinrichting weliswaar wordt beperkt door blijvend voedselrijke omstandigheden, maar dat er desondanks ruimte is voor een zeer diverse reeks aan vegetatietypen.⁵ De in het MER genoemde vegetaties komen terug in de 'streefbeelden' zoals die in het Beheerplan Schoonebeekerdiep zijn beschreven. De Commissie maakt uit dit plan op, dat het toekomstig beheer mede gericht zal zijn op het realiseren van deze streefbeelden, maar constateert ook dat de in het MER en het Beheerplan genoemde monitoring niet voorziet in bijsturen op ecologische doelen.

- De Commissie adviseert bij de besluitvorming ook in te gaan op de wenselijkheid van het borgen van de doelen in het beheerplan met betrekking tot het ecologisch potentieel door middel van bijsturing in het beheer, indien de toekomstige uitkomsten van monitoring daartoe aanleiding geven.

---

⁴ RAAP-rapport 2528, onderzoek uitgevoerd in opdracht van het waterschap Velt en Vecht.

⁵ Zie MER, p 172-173.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Waterschap Velt en Vecht

Bevoegd gezag: Gemeenteraad Emmen

Besluit: vaststellen van bestemmingsplan 'Buitengebied, Schoonebeekerdiep (herinrichting)'

Categorie Besluit m.e.r.: C9 en C16.1

Activiteit: herinrichting van het huidige Schoonebeekerdiep als waterbergingsgebied voor de berging van 800.000 m³ water.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure: 7 juni 2011

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 8 juni 2011 tot en met 19 juli 2011

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 15 juni 2011

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 12 september 2011

kennisgeving MER in Staatscourant van: 3 december 2013

ter inzage legging MER: 4 december 2013 tot en met 15 januari 2014

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 31 januari 2013

toetsingsadvies uitgebracht: 10 april 2014

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. J.J. Bakker

drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

ir. D.A. Boogert

dr. G.P.J. Draaijers (werkgroepsecretaris)

ir. Th. G.J. Witjes

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Milieueffect rapportage herinrichting Schoonebeekerdiep, BügelHajema, 30 januari 2013;
- Bestemmingsplan Buitengebied, Schoonebeekerdiep + bijlagen, datum onbekend;
- Duitse MER LBP, Umbau der Grenzaa Landschaftspflegerischer Begleitplan mit spezieller artenschutzrechtlicher Prüfung (saP), Grontmij Bremen, 29 juli 2010;
- Duitse MER UVS, Umbau der Grenzaa Umweltverträglichkeitsstudie, Grontmij Bremen, 29 februari 2009.

De Commissie heeft kennis genomen van 5 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 28 januari 2014 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Bestemmingsplan herinrichting Schoonebeekerdiep,
gemeente Emmen**

ISBN: 978-90-421-3926-8

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

